

Valsts vides dienests

LIELRĪGAS REGIONĀLĀ VIDES PĀRVALDE

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67084278, fakss 67084244, e-pasts: lielriga@lielriga.vvd.gov.lv, www.vvd.gov.lv

Rīgā, 2019.gada 21.jūnijā

Paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Nr.RI19SI0086

Sākotnējā izvērtējuma mērķis ir noteikt, vai pieteiktā paredzētā darbība atsevišķi vai kopā ar citām darbībām varētu būtiski ietekmēt vidi. Sākotnējā izvērtējuma uzdevums nav precīzi dokumentēt ietekmju apjomu un definēt projekta īstenošanas nosacījumus. Detalizēts ietekmju apjoma un būtiskuma izvērtējums ir veicams ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros atbilstoši likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un tam pakārtotajos normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai gadījumā, ja sākotnējā izvērtējuma rezultātā tiek secināts, ka pieteiktās paredzētās darbības īstenošanas rezultātā ir iespējama būtiska ietekme uz vidi.

1. Paredzētās darbības ierosinātāja:

SIA „Kūdras taka”, reģ.Nr.40103510444, Katlakalna iela 1, Rīga, LV-1073 (turpmāk – iesniedzēja), zvērināta advokāte Anete Rubene, Brīvības iela 155, Rīga, LV-1012 (turpmāk – pilnvarotā persona, uz 11.07.2018. pilnvaras pamata, pilnvara derīga līdz tās atsaukšanai).

2. Paredzētās darbības nosaukums:

Kūdras ieguve.

3. Paredzētās darbības norises vieta:

Kūdras atradne „„Ēbeļmuižas purvs” D iecirknis”, zemesgabals ar kadastra Nr.8080 002 2105 (zemes vienības kadastra apzīmējums 8080 006 0576), Olaines pagasts, Olaines novads.

4. Informācija par paredzēto darbību, iespējamām paredzētās darbības vietām un izmantojamo tehnoloģiju veidiem:

Saskaņā ar iesniedzējas iesniegumu paredzētā darbība būs kūdras ieguve atradnē „„Ēbeļmuižas purvs” D iecirknis” 494,33 tūkst.m² platībā. Darbu sākumā atradnes vieta tiks attīrīta no apauguma, zemes virskārtā tiks nostumta ar kāpurķēžu ekskavatoru. Paredzētās darbības vietā galvenokārt tiks pielietota grieztās kūdras tehnoloģija un vietās, kur kūdras slānis ir mazāks - paredzēta kūdras frēzēšana. Objektā nav paredzēta kūdras ieguves rezultātā iegūtās kūdras sagatavošana un/vai apstrāde – kūdra pēc tās nosusināšanas tiks transportēta uz citu apstrādes vietu. Piebraukšana tiks organizēta pa jau esošajiem ceļiem (jauni ceļi netiks ierīkoti). Tehnikas novietnes, darbinieku telpas un iegūtās kūdras novietnes būs mobilas un tās tiks novietotas/pārvietotas no kūdras ieguves brīvajās vietās. Kūdras ieguves vietā darbiniekam tiks nodrošināta ūdensapgāde un biotualetes. Daļā no paredzētās darbības vietas jau ir izbūvēti novadgrāvji un kartēšanas grāvju tīkls, kā arī padomju laikos ierīkoti ugunsdzēsības baseini. Paredzētās darbības ietvaros nav paredzēts ierīkot jaunus grāvus, bet gan maksimāli izmantot jau esošos. Tā kā visi ierīkotie grāvji daudzu gadu laikā ir aizauguši un piesērējuši, paredzēta to tīrīšana.

Iesniedzēja iesniegumā norādījusi, ka, tā kā meliorācijas grāvju kopgarums pārsniedz vairākus kilometrus, kūdras smalkās daļīnas nosēdīsies, tādējādi virszemes ūdeņos novadāmais ūdens pašattīrīsies. Ja novadāmā ūdens apjoms palielināsies, SIA „Kūdras taka” izveidos gruntsūdeņu attīrišanas sistēmu un veiks pasākumus, lai izvairītos no vides piesārņojuma. Iesniedzēja norāda, ka gruntsūdens līmeņa svārstības nav sagaidāmas, tomēr tajā pašā laikā, ja, īstenojot darbību, tiks novērotas gruntsūdens līmeņa svārstības, iesniedzēja ir gatava veikt nepieciešamās darbības gruntsūdens līmeņa stabilizēšanai.

Lietas materiālos ir SIA „Profundum” 2018.gada Pārskats par ģeoloģisko izpēti (turpmāk – Pārskats). Saskaņā ar Pārskatu ģeoloģiskās izpētes licences robežas iesāktas atradnes nav konstatētas, bet ir palikusi stiga, kurā kādreiz bijis sliežu ceļš. Iespējams, ka iepriekš veiktā ieguve notikusi ārpus licences izpētes teritorijas vai tā bijusi niecīgā apmērā. Šobrīd atradnē kūdras ieguves darbi nenotiek. Izpētes teritorija sadalīta Z un D iecirkņos. Z iecirkņa platība - 1275,85 tūkst. m², D iecirkņa platība - 494,33 tūkst m². Pazemes ūdens līmenis atradnē ir tieši atkarīgs no nokrišņu daudzuma, kā arī no apkārtējo novadgrāvju sistēmu tehniskā stāvokļa. Ūdens līmenis esošajos grāvjos svārstās no 7,80 m v.j.l. līdz 9,74 m v.j.l. Ģeoloģiskās izpētes licences laukumā grāvji nav konstatēti (ja tādi bijuši, tad visticamāk aizauguši).

Dienests 21.12.2018. veica ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu (turpmāk – sākotnējais izvērtējums) kūdras ieguvei atradnē „„Ēbeļmuižas purvs” Z iecirknis” 1275,85 tūkst.m² platībā. Atradnes Z iecirknim piekļuve ir nodrošināta no SIA „Rīgas meži” ceļa, kuram ir divi pieslēgumi – valsts galvenajam autoceļam A5 un vietējas nozīmes autoceļam V7. Saistībā ar „Rail Baltic” trases attīstību SIA „Rīgas meži” ceļa pieslēgums pie A5 tiks likvidēts. Ceļa pieslēgums pie vietējas nozīmes autoceļa V7 tiks saglabāts un turpinās nodrošināt piekļuvi teritorijai.

Paredzētās darbības vietai ir izstrādāts detālplānojums - „Rīgas pilsētas meža fonds ar kadastra apzīmējumu 8080 006 0576 daļai”. Saskaņā ar detālplānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteikto nekustamajā īpašumā ir noteikta Mežu teritorija M, M1, M2. Mežu teritorijā M un M1 atļautā izmantošana ir mezsaimnieciskā izmantošana un derīgo izrakteņu ieguve, savukārt Mežu teritorijā M2 atļautā izmantošana ir mezsaimnieciskā izmantošana, bet kūdras ieguve nav atļautā teritorijas izmantošana (tā kalpo kā buferzona, kas aizsargā īpaši aizsargājamās putnu sugas ligzdošanas vietu no saimnieciskās darbības ietekmes).

Zemesgabala īpašniece ir SIA „Rīgas meži”. Starp SIA „Rīgas meži” kā iznomātāju un iesniedzēju kā nomnieku 04.01.2018. ir noslēgts zemes nomas līgums Nr.SRM-18-11-lī par zemesgabala daļas ar kopplatību 996 300 m², kas ir nekustamā īpašuma „Rīgas mežu fonds” (kadastra Nr.80800022105 „„Ēbeļmuižas purvs”) sastāvā ietilpst otrs zemes gabala ar kadastra apzīmējumu 8080 006 0576 daļa, nodošanu lietošanā (līgums ir spēkā uz 12 gadiem).

Atbilstoši derīgo izrakteņu atradnes „„Ēbeļmuižas purvs” D iecirknis” pases datiem (pase izsniegta SIA „Profundum”, sastādīta 04.09.2018., derīga līdz 03.09.2028) atradnes platība ir 44,4 ha. Atradnē „„Ēbeļmuižas purvs” D iecirknis” atrodas augstā tipa mazsadālījusies kūdra, augstā tipa vidēji un labi sadālījusies kūdra, pārejas tipa vidēji un labi sadālījusies kūdra un zemā tipa vidēji un labi sadālījusies kūdra.

Derīgā slāņa biezums kūdrai, kas ir augstā tipa mazsadālījusies kūdra, ir no 1.00-2.50 m, attiecīgi augstā tipa vidēji un labi sadālījusies kūdra 0.10-3.20 m, pārejas tipa vidēji un labi sadālījusies kūdra – 0.50-1.00 m, zemā tipa vidēji un labi sadālījusies kūdra 0.40-1.29 m derīgā slāņa biezums. Kā izriet no pases datiem, atradnē „„Ēbeļmuižas purvs D iecirknis” visiem derīgo izrakteņu veidiem ir noteikti A kategorijas krājumi. Saskaņā ar derīgo izrakteņu atradnes pase noteikto atradnē „„Ēbeļmuižas purvs” D iecirknis” nav veikta derīgo izrakteņu ieguve, ko apliecinā arī VSIA „Latvijas, Vides ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” Pārskats par ģeoloģisko izpēti par 2017.gadu (2018.gada dati vēl nav iekļauti).

Kā 21.12.2018. sākotnējā izvērtējumā Nr.RI18SI0111 bija secinājis Dienests, atradnē „„Ēbeļmuižas purvs” Z iecirknis” atbilstoši atradnes pases datiem (pase izsniegta SIA „Profundum”, sastādīta 04.09.2018., derīga līdz 03.09.2028.) akceptētie kopējie (A kategorijas) krājumi 1275,85 tūkst. m² platībā. Nēmot vērā iepriekš minēto, šī sākotnējā

Ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Nr.RI19SI0086

izvērtējuma tvērumā atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 3.²panta pirmās daļas 4.apakšpunktam tiek vērtēta kūdras ieguve atradnē „„Ēbeļmuižas purvs” Z iecirknis” un atradnē „„Ēbeļmuižas purvs” D iecirknis” ~ 172 ha platībā.

Likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 8.pants nosaka, ka, piesakot darbību, ierosinātājs norāda vismaz divus dažādus risinājumus attiecībā uz šīs darbības vietu vai izmantojamo tehnoloģiju veidiem. Nemot vērā, ka iesniedzēja iesniegumā nav norādījusi divus dažādus risinājumus attiecībā uz šīs darbības vietu vai izmantojamo tehnoloģiju veidiem, Dienests kā otru variantu pieņēma to, ka iesniedzēja varētu neveikt pieteikto darbību.

5.Paredzētās darbības ietekmes uz vidi vērtēšanas nepieciešamības pamatojums (iespējamās ietekmes būtiskuma novērtējums):

Saskaņā ar detālplānojumā minēto 5.4% jeb 1553.6 ha no Olaines novada teritorijas aizņem purvi. Novada teritorijā atrodas daļa Cenas tīreļa un daļa Mēdema un Ēbeļmuižas purva. Detālplānojums tika izstrādāts teritorijai Ēbeļmuižas purvā pie valsts galvenā autoceļa A5. Pašlaik rūpnieciskā kūdras ieguve notiek tikai Mēdema purva D daļā. Ēbeļmuižas purva virsma ir kupolveidīga, ar kritumu uz ZR, maksimālais purva dzīlums ir 6.5 m. Detālplānojuma teritorija salīdzinot ar citām teritorijām ir nedaudz meliorēta. Gruntsūdeņi pārsvarā plūst uz D daļā esošo grāvi, kas savieno Stiebrāju grāvi ar Daugavas-Misas kanālu. Atbilstoši iesniedzējas iesniegumam detālplānojuma teritorija un tās periferija ir cilvēka darbības ietekmēta – ilgstošā laika posmā visapkārt purvam notikusi intensīva mežizstrāde, Ēbeļmuižas purva Z daļas robeža sakrīt ar plānoto „Rail Baltica” trasi. Tuvākā apdzīvotā vieta no paredzētās darbības vietas ir Jaunsila ciems Ķekavas novadā ~ 1000 m attālumā A virzienā, tuvākā dzīvojamā māja „Lejnieki” atrodas A virzienā orientējoši 600 m attālumā (dzīvojamo apbūvi no kūdras iegubes vietas atdala Daugavas – Misas kanāls), D virzienā tuvākā dzīvojamā māja „Dambji” atrodas ~ 1,5 km attālumā.

Lietas materiālos ir Rolanda Lebusa (sertifikāts Nr.005, derīgs līdz 13.05.2023., biotopu grupa - putni) atzinums par plānotās kūdras ieguvi uz savvaļas putnu populācijām Ēbeļmuižas purvā un tā tuvākajā perifērijā Olaines un Ķekavas novados. Saskaņā ar iepriekš minēto atzinumu, teritorijā un tās tuvākajā apkaimē neatrodas neviens *Natura 2000* teritorija un/vai putniem nozīmīgā vieta. Uz D no plānotās darbības vietas Ēbeļmuižas purva malā atrodas mikroliegums īpaši aizsargājamas putnu sugas aizsardzībai. Kā norādījis eksperts R.Lebuss, Ēbeļmuižas purva nozīme lokālai ornitofaunai un migrējošiem putniem ir neliela, jo purva degradācijas dēļ pilnībā izzudušas purva putnu dzīvotnes, vieta nav piemērota arī kā atpūtas un nakšņošanas vieta migrējošiem putniem. Tomēr pastāv zināmi riski, ka purva izstrādes rezultātā var tikt zaudēts īpaši aizsargājamā putna iecirknis (līdz šim ligzdošana uz D no paredzētās darbības vietas ir bijusi sekmīga), līdz ar to jebkādas darbības tā perifērijā ir veicamas ar lielu piesardzību. Eksperts R.Lebuss atzinumā atsaucas uz ekspertu A.Petriņu jautājumā par to, ka iezīmētā buferjosla starp mikroliegumu, kas nodibināts putnu sugas aizsardzībai un izstrādājamo purva daļu (D iecirkni) varētu būt nepietiekami liela, lai samazinātu kūdras iegubes radītos traucējumus mikroliegumā ligzdojošajam putnam. Risku mazināšanai eksperti iesaka kūdras ieguvi sadalīt divos laika un telpas etapos. Apsekojuma laikā eksperts novērojis, ka teritorija ir cilvēka darbības ievērojami ietekmēta – nozīmīgākais faktors ir intensīva mežizstrāde, kas notiek ilgstošā laika periodā visapkārt purvam. Motorzāgu troksnis bija dzirdams arī apsekošanas laikā, kā trokšņa piesārņojuma avotus eksperts minējis arī autotransportu, dzelzceļu un pāri lidojošās lidmašīnas. Eksperts savus novērojumus par trokšņu radītajām emisijām iekļāvis atzinuma saturā.

Lietas materiālos ir eksperta Helmuta Hofmaņa (sertifikāts Nr.033, derīgs līdz 29.10.2018., biotopu grupa – putni) atzinums par plānoto darbību iespējamo ietekmi uz īpaši aizsargājamas putnu sugas mikroliegumu. Kā norādījis H.Hofmanis, Ēbeļmuižas purva D malā atrodas īpaši aizsargājamā putna dzīvotne, ligzda zināma kopš 2003.gada. Ligzdas un dzīvotnes aizsardzībai 19.03.2013. ar Valsts meža dienesta lēmumu 27 ha lielā mikrolieguma un 10.1 ha lielā buferzonas platībā tika izveidots mikroliegums. Nemot vērā ligzdošanas sekmes un to regularitāti, ligzda un dzīvotne kopumā ir vērtējama kā ļoti nozīmīga. Atzinumā eksperts ir

minējis, ka, balstoties uz nozares literatūru, optimālais attālums no putna ligzdas līdz aizsargājamā iecirkņa (mikrolieguma un buferzonas) malai līdz šim ir bijis ~ 250 m. Pēc 2005.gada, kad Latvijā mežsaimnieciskās darbības apjomi, intensitāte un saimnieciskā darbība kopumā mežos būtiski palielinājās, kā arī ikgadējā monitoringa rezultāti parādīja, ka mikroliegumu platības ir palielināmas, tāpēc pēdējo 7-8 gadu laikā konkrētā putna sugas dzīvotnes aizsardzībai tiek rekomendēts veidot un nodrošināt aizsargājamo iecirkni ~ 500 m rādiusā ap ligzdvietu. Detālplānojuma izstrādātāji ir panākuši vienošanos, ka daļā no purva D malas netiks veikta kūdras ieguve, šī kompromisa rezultātā attālums starp ligzdas vietu un plānoto kūdras ieguves teritorijas robežu ir sasniegusi 550 m attālumu. Šāds attālums ir uzskatāms par pietiekamu, lai varētu tikt veikta saimnieciskā darbība, kas tiešā veidā neietekmētu putna ligzdošanas sekmes. Eksperts izvirzījis šādas rekomendācijas: lai saimnieciskā darbība būtu apvienojama ar reto un īpaši aizsargājamo putnu sugas aizsardzību, viens no galvenajiem priekšnosacījumiem ir sezonāls darbu veikšanas laiks – darbus vēlams plānot laika periodā no 1.augusta līdz 1.martam. Eksperts kūdras ieguvi raksturojis kā kompleksu un ietekmējošu pasākumu kompleksu un ieteicis veikt purva un tam piegulošo mežaudžu inventarizāciju, lai konstatētu reto un īpaši aizsargājamo augu un dzīvnieku atradnes un varētu tās atbilstoši aizsargāt kopsakarā ar saimniecisko darbību.

Lietas materiālos ekspertes Sandras Ikaunieces (sertifikāts Nr.044, izdots 03.12.2010., biotopu grupa - vaskulārie augi, sūnas, ķērpji, meži un virsāji, purvi) atzinums par purva un meža biotopiem, kurā eksperte norādījusi, ka saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmu „OZOLS” nekustamajā īpašumā ar kadastra apzīmējumu 8080 006 0576 220., 121. un 114.kvartālos vairākos nogabalos ir reģistrēta informācija par aizsargājamiem meža biotopiem 91D0**Purvaini meži*. Biedrība „Vides aizsardzības klubs” 07.01.2016. Valsts meža dienestā bija iesniegusi ierosinājumu mikrolieguma izveidošanai īpaši aizsargājamam biotopam *Veci vai dabiski purvaini meži*. Kā norādījusi iesniedzēja, 2018.gada oktobrī lēmums par mikroliegumu veidošanu vai ierosinājuma noraidīšanu vēl nav bijis pieņemts. Kā izriet no S.Ikaunieces atzinuma, teritorijā ir divu veidu ekosistēmas – purvi un meži. Koku augšana veidojusies uz dabiskiem, maz izteiktiem reljefa paaugstinājumiem, tā aktivizējusies pēc senāk veiktās kūdras izstrādes, mainoties hidroloģiskajam režīmam. Teritorijā sastopami divu veidu aizsargājamie meža biotopi 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži* un 91D0**Purvaini meži*. Biotopa 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži* kvalitāte izpētes teritorijā ir laba un izcila, bet tas neatrodas kūdras ieguves iecirkņos. Piemērotāka metode biotopa aizsardzībai Ēbeļmuižas purva izpētes teritorijā – neiejaukšanās. Biotops 91D0**Purvaini meži* sastopams gan plānotajās kūdras ieguves teritorijās (121.kvartāls, arī 114.kvartāls), gan tām tieši piegulošajās platībās. Biotopa kvalitāte kopumā vērtējama kā vidēja, bet 121.kvartālā un 141.kvartālā vērtējama kā zema, biotopi plānotajās kūdras ieguves teritorijās neatbilst Latvijas īpaši aizsargājamā biotopa (Ministru kabineta 20.06.2017. noteikumi Nr.350 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu”) nosacījumiem. Kā norādījusi eksperte, darbības, kuru rezultātā pazeminātos pazemes ūdeņu līmenis purva teritorijā, negatīvi ietekmētu šo biotopu visos nogabalos, arī tajos, kur tieši nerobežojas ar plānotajām kūdras ieguves zonām. Eksperte norādījusi, ka paredzētās darbības rezultātā tiks ietekmēti arī biotopi 7110* *Aktīvi augstie purvi* un 7120 *Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai notiek kūdras atjaunošanās*. Eksperte norādījusi, ka kūdras ieguve samazinās purvu platību gan valstī kopumā, gan lokāli (atstās ietekmi uz piegulošajiem meža biotopiem un salīdzinoši mazāk ietekmēto purva daļu, kurā atrodas aizsargājamais biotops 7110* *Aktīvi augstie purvi*). Saskaņā ar ekspertes norādēm pēc kūdras ieguves pabeigšanas iespējams atjaunot vai izveidot no jauna purva funkcijas un purvam raksturīgo veģetāciju – veikt renaturalizāciju (kompensēt ekonomisko ieguvumu dēļ zaudētās dabas vērtības). Renaturalizācija samazinās arī CO₂ emisiju, novērsīs vai samazinās sauso kūdras lauku ugunsbīstamību.

Lietas materiālos ir SIA „Meža un koksnes produktu pētniecības un attīstības institūts” ekspertes Ingas Straupes (sertifikāts Nr.022, biotopu grupa – vaskulārie augi, ķērpji, meži un virsāji, purvi, zālāji, jūras piekrastes biotopi) 07.12.2012. atzinums Nr.107/31 atzinums par meža biotopiem, no kura izriet, ka Ēbeļmuižas purva virsma ir ar kritumu uz ZR, maksimālais

purva dziļums ir 6,5 m, galvenais ūdeņu uztvērējs ir Misas upē. Augstā purva izstrāde kūdras ieguvei uzsākta jau 20.gs. sākumā un vidū (purvā konstatētas vairāku agrāko sliežu ceļu paliekas), 70.gados veikta kūdras ieguve ar karjera paņēmienu un izraktas ~ 2 m dziļas un 10-20 m platas joslas ar pārtraukumiem ~ 5 m platumā. Ēbelmuižas purvs ir sūnu (augstais) purvs, kas ūdeni un barības vielas saņem tikai ar nokrišņiem. Purvā ir izmainīts hidroloģiskais režīms – to gan ietver, gan šķērso grāvju tīkls, to ietekmējusi arī agrākā saimnieciskā darbība, par ko liecina blīvais kūdras iegubes „bedru” tīkls. Kā norādīts atzinumā, pēc veģetācijas sastāva un izmainītā hidroloģiskā režīma Ēbelmuižas purva platība varētu atbilst biotopam 7120 *Degrādēti augstie purvi*, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās, tomēr Ēbelmuižas purva kvalitāte vērtējama kā zema, un konkrētā biotopa atjaunošanās iespējas varētu būt problemātiskas. Atzinuma rezumējumā eksperte norādījusi, ka teritorijā nav konstatēti Latvijā īpaši aizsargājami biotopi, īpaši aizsargājamas kērpju un vaskulāro augu sugas, un kērpju un vaskulāro augu sugas, kurām veidojami mikroliegumi.

Dienests secināja, ka, īstenojot pieteikto darbību, būtiskākās ietekmes ir saistītas ar troksni, putekļiem, izplūdes gāzēm, kā arī ietekmi uz īpaši aizsargājamiem biotopiem. Tā kā ap kūdras atradni atrodas mežu josla un purva zemes, tuvākā dzīvojamā apbūve (dzīvojamā māja „Lejnieki” atrodas ~ 600 m attālumā un ciems Jaunsils atrodas ~ 1000 m attālumā A virzienā) neatrodas tiešā pieteiktās darbības tuvumā, tuvākajā apkaimē nav citu piesārņojošu objektu, paredzams, ka iedzīvotāji kūdras iegubes un uzglabāšanas laikā neizjutīs būtisku ietekmi, jo mežu josla un purva zemes kalpos kā skaņu, putekļu un izplūdes gāzu absorbētājs.

Saistībā ar pieteikto darbību, atsaucoties uz sugu un biotopu ekspertes S.Ikaunieces secināto, kūdras ieguve samazinās purvu platību gan valstī kopumā, gan lokāli (atstās ietekmi uz piegulošajiem meža biotopiem un salīdzinoši mazāk ietekmēto purva daļu, kurā atrodas aizsargājamais biotops 7110* *Aktīvi augstie purvi*). Tomēr vienlaikus eksperte norādījusi, ka pēc kūdras iegubes paredzētās darbības vietā iespējams atjaunot vai izveidot no jauna purva funkcijas un purvam raksturīgo veģetāciju – veikt renaturalizāciju. Attiecībā uz teritorijā esošajiem divu veidu aizsargājamiem meža biotopiem 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži* un 91D0**Purvaini meži* eksperte norādījusi, ka biotopa 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži* kvalitāte izpētes teritorijā ir laba un izcila, bet tas neatrodas kūdras iegubes iecirkņos, savukārt biotopa 91D0**Purvaini meži*, kas sastopams tajā skaitā arī plānotajās kūdras iegubes teritorijās (121.kwartāls, arī 114.kwartāls), kvalitāte kopumā vērtējama kā vidēja, bet atsevišķos kvartālos vērtējama kā zema. Pārbaudot aktuālāko informāciju Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā „OZOLS” (dati skatīti 18.06.2019.), paredzētās darbības vietā esošajiem biotopiem mikroliegums nav noteikts.

Kā izriet no lietas materiāliem, saistībā ar pieteikto darbību ir iespējamas gruntsūdeņu svārstības. Lai arī iesniedzēja ir norādījusi, ka gruntsūdens līmeņa svārstību gadījumā tā ir gatava operatīvi reaģēt un veikt nepieciešamās darbības gruntsūdens līmeņa stabilizēšanai, tostarp, purvs iepriekšējos gados ir jau ticis nosusināts, tomēr Dienesta ieskatā sagaidāmās rūpnieciskās iegubes ietekmes saistībā ar gruntsūdeņu svārstībām varētu veidot būtisku ietekmi uz atradnei tuvumā esošajiem īpaši aizsargājamiem biotopiem, uz ko uzmanību vērsusi arī sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperte. Nav izslēdzams, ka negatīva ietekme varētu veidoties arī uz tuvāko mājsaimniecību ūdensapgādes sistēmām. Veicot paredzētos iegubes darbus, ir jāpievērš uzmanība novadāmo virszemes ūdeņu kvalitātei. Risks saistās ar virszemes ūdens kvalitātes pasliktināšanos iegubes darbu vietā un tālāk Stiebrāju grāvī un Daugavas-Misas kanālā, kuri pa meliorācijas sistēmu saņem virszemes ūdeņus. Ūdens kvalitāte var pasliktināties, tajā nokļūstot biogēniem elementiem no kūdras iegubes laukiem (vējš nopūš, sabirst grāvjos no grāvju malām), kā arī no iegūtās kūdras atbērtnēm.

Nekustamā īpašuma tuvumā (ārpus kūdras atradnes) uz D no plānotās darbības vietas atrodas mikroliegums īpaši aizsargājamas putnu sugas aizsardzībai. No vienas puses ornitologi norāda, ka purvs kā ornitofaunas attīstības vieta nav sevišķi nozīmīgs purva degradācijas dēļ, tomēr tajā pašā laikā ornitologi norādījuši, ka pastāv risks saistībā ar īpaši aizsargājamā putna dzīvotni, līdz ar to jebkādas darbības tā perifērijā ir veicamas ar lielu piesardzību.

Dienesta ieskatā gan sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperti, gan putnu sugu

aizsardzības eksperti nav snieguši viennozīmīgus vērtējumus, kas ļautu izdarīt viennozīmīgus secinājumus par sagaidāmo ietekmju būtiskumu un atbilstošākajiem īpaši aizsargājamo sugu aizsardzības pasākumiem.

Paredzētās darbības apjoms uzskatāms par lielu (summārā kūdras ieguves platība konkrētajā teritorijā pārsniedz likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” noteikto ietekmes uz vidi novērtējuma slieksni) un kūdras ieguve ir raksturojama kā kompleksa. Lai arī pēc kūdras izstrādes ir iespējams revitalizācijas process, pieteiktā darbība kopumā ir uzskatāma kā neatgriezeniska. Paredzētās darbības vietā vēsturiski ir notikušas ar kūdras ieguvi saistītas darbības, par ko liecina arī lietas materiālos esošā informācija (piemēram, notikusi nosusināšana, sastopami sliežu ceļi) un pieteiktā darbība pati par sevi ir saistīta ar ievērojamu dabas resursu izmantošanu. Pieteiktā darbība iesniegumā minētajos rūpnieciskajos apjomos ir saistīma ar trokšņa līmeņa pieaugumu, dūmgāzu emisijām, putekļu palielināšanos uz apkārtējiem ceļiem, ietekmi uz īpaši aizsargājamiem biotopiem un mikroliegumu, kuru pārvaldībai ir nepieciešami sistematiski un pārdomāti risinājumi.

Secinājumi:

Ievērojot sākotnējā izvērtējuma veikšanas mērķi, atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 11.pantā noteiktajiem kritērijiem un 3.²panta pirmās daļas 4.apakšpunkam tika konstatēts, ka pieteiktajai darbībai varētu būtu sagaidāma nelabvēlīga ietekme uz vidi, kā arī ir konstatējams, ka pieteiktā darbība pati par sevi ir kvalificējama kā likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1.pielikuma darbība. Pieteiktās darbības ietekme uz vidi atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 11.panta kritērijiem tiek kvalificēta kā tik kompleksa, lai pieteiktajai darbībai būtu nepieciešams piemērot ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru. Ietekmes uz vidi novērtējuma izstrādes laikā būs iespējams noteikt detalizētus ietekmes mazinošos pasākumus, lai novērstu nelabvēlīgas ietekmes uz mikroliegumu, īpaši aizsargājamiem biotopiem un iedzīvotājiem.

6.Izvērtētā dokumentācija:

Iesniedzējas 23.05.2019. iesniegums un apliecinājums par valsts nodevas apmaksu, Olaines novada teritorijas plānojums, detālplānojums „Rīgas pilsētas meža fonds” ar kadastra apzīmējumu 80800060576 daļai”.

7.Sabiedrības informēšana:

Dienests ar 29.05.2019. vēstuli Nr. 4.5.-20/4140 „Par informatīva paziņojuma nosūtīšanu” nosūtīja informāciju par paredzēto darbību Olaines novada domei un biedrībai „Vides aizsardzības klubs”, kā arī informatīvo paziņojumu par paredzēto darbību publicēja Valsts vides dienesta tīmekļa vietnē. Līdz šim nav saņemtas sabiedrības atsauksmes vai priekšlikumi.

8.Administratīvā procesa dalībnieku viedokļi:

Iesniedzējas viedoklis izteikts iesniegumā un klāt pievienotajos dokumentos.

Dienests, izvērtējot iesniegto dokumentāciju, iepriekš minētos faktus, apsvērumus, secina, ka ietekmes uz vidi novērtējums ir nepieciešams, jo minētajai darbībai ir paredzama nozīmīga un kompleksa ietekme uz vidi, tāpēc ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra ir atbilstošākais risinājums ietekmju identificēšanai un risinājumu noteikšanai.

9.Piemērotās tiesību normas:

1. Administratīvā procesa likums.
2. Likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”.
3. Ministru kabineta 13.01.2015. noteikumi Nr.18 „Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību”.
4. Olaines novada Teritorijas plānojums.
5. Detālplānojums „Rīgas pilsētas meža fonds” ar kad. apz. 80800060576 daļai”.

Lēmums:

Piemērot ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru SIA „Kūdras takā” paredzētajai darbībai – kūdras ieguvei kūdras atradnē „,Ēbeļmužas purvs D iecirknis” (kadastra Nr.8080 002 2105, zemes vienības kadastra apzīmējums 8080 006 0576), Olaines pagastā, Olaines novadā.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 79.panta pirmajai daļai un likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 14.¹ panta otrajai daļai šo lēmumu mēneša laikā no spēkā stāšanās dienas var apstrīdēt Vides pārraudzības valsts birojā. Iesniegumu par apstrīdēšanu iesniegt Vides pārraudzības valsts birojā Rūpniecības ielā 23, Rīgā, LV-1045.

Direktora p.i.,
direktora vietnieks,
Kontroles daļas vadītājs

E.Jasinskis

Rubina 67084267
kristine.rubina@ielriga.vvd.gov.lv